או כשב מאפרט לכלאים יאו עז יפרט לנדמה

כי יולד יפרט ליוצא דופן יו שבעת ימים יפרט

למחוםר זמן תחת אמו הפרט ליתום האי יתום

ה"ד אילימא דילידתיה אמיה והדר מתה

לעולם תיחי ותיזיל אלא דמתה והדר ילידתיה

מכי יולד נפקא אלא פשימא יזה פירש למיתה

וזה פירש לחיים אי אמרת בשלמא בעיגן

חיותא בסוף לידה היינו דאיצטריך קרא

למעוטי אלא אי אמרת לא בעינן חיותא בסוף

לידה למה ליה מכי יולד נפקא אמר רבא

יהלכתא כי הא מתניתא ייבהמה יודקה שפשמה

ידה ולא החזירה פסולה יו במה דברים

אמורים ביד אבל ברגל בין פשמה ולא כפפה

בין כפפה ולא פשמה כשרה בד"א בדקה

t ב"ק עו: נדה מא. [בכורות יב. יו. מ.], t [ל"ל t וו], t [תוספתא פ"ב

ה"ג ע"שו. ד) ובמוספ׳ לא גר' דקה וכ"ה ברא"ש וכל"ל], ד) [ס"א בעינו

מענין כהרף עין ערוך ערך רפרף וכ״א בטוש״ע ועיין ב״י], ו) [לעיל לו.], ו) זבחים

להלן (נכרי)], ט) [לעיל יג.

לקמן קטו: גיטין מה: ע"ו

לב: ע"שן, י) וזבחים מו:ן,

כ) [שם מו.], ל) לעיל יג.

לקמן קטו:, מ) [ויקרא

כבו. () ואמור פרשה חו.

בנן, ש [מתות כבן, ע) [נ"ל ס) [שמות כבן, ע) [נ"ל לרבא], פ) בס"א: דגוי, וכן להלן (גוי, לגוי),

וכן ניזק (גור, כגור), (3) [ל"ל יחשוב עיין חוי"ט], (5) [וע"ע סוס' ב"ב קמב:

ל"ה להוחו. ל) וובבכורות

יו: מספקא להש"ס בהכין, ש) עי בנדה לג. [פסחים

נט:ן, ק) ווע"ע מוס׳

עירובין טו: ד״ה פרוץ

ותום׳ בכורות יו: ד״ה

ה טו. ד״ה פרון ותום׳

ק) ובס"ח: לנכרי, וכן

קיח א מיי׳ פ״ג מהל׳ לירו א מייי פייג מאר. ליסורי מובח הל"ה: קים ב מייי שם הל"ה: קב ג ד ה מייי שם הלכה

י. קבא ו מיי' פ״ד מהלי אסורות מאכלות

הלי"ד סמג לאוין קלב טוש"ע יו"ד סי" יו סעי קבב ז מיי' פ"ב מהל' שחיטה הל' כב

סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' ד סעיף ג: קבג ח מיי' פי"ד מהל' מוקדשין פסולי הלכה א:

המנה מ. קבד ט מייי פ"ב מהלי שחיטה הלי כב מי׳ ד סעיף ג:

תורה אור השלם ו. שור או כֶשֶׂב או עֵז כִּי.ו יוּלד והיה שבעת ימים וְהָלְאָה יֵרְצָה לְקְּרְבַּן הַחָת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהָלְאָה יֵרְצָה לְקָרְבַּן יַרְצֶה אשה ליי: ויקרא כב כז

רבינו גרשום פרט לכלאים שהוא מן האיל ומן העז דבעינן כבש . ממש: או עז פרט לנדמה. פרט ליוצא דופן בן פקועה שאינו יוצא דרך בית הרחם שאינו נולד כדרכו: האי יתום היכי דמי [כו'] אלא דמיתה אימא והדר ילידתיה כו'. כלומר בזה הענין מכי יולד נפקא דכיון דמתה אימיה אין נולד כדרכו כדרך רוב הנולדים דרוב נולדים רחיי אמח וולדיח אלא אי אמרת בשלמא בעינז חיותא בסוף לידה ענין בזה פירש למיתה יוה פירש לחיים למעט לא נפקא דבזה ענין יהא . פסול דכי אית ביה חיותא פסול דכי אית ביה היההא בתחלת לידה אע"ג דבסוף לידה לא הוי חיותא כי יולד קרינן ביה אלא אי אמרת לא בעינן חיותא בסוף לידה וכי אתא תחת . אמו פרט ליתום דמתה אמו פוט ליונום דמונה אימיה והדר ילידתיה למה לי תחת אמו מכי יולד נפקא דכי מתה אימיה נפקא וכי מונה אימיה והדר ילידתיה לא קרינן ביה כי יולד ופסול אלא ודאי בעינן חיותא בסוף וואי בענן וויווא בטוף לידה. ומטעם זה צריך תחת אמו דמכי יולד לא מצינן למפסל: בד"א ... ביד כן ביבסיים. ביד כו'. כלומר דקילה הבהמה לפשוט ולהחזיר ביד מברגל: יד אין רגל ביז מבוגל: יו אין וגל לא. כלומר רגל אע״פ שלא החזיר: דקה אין גסה לא. כלומר גסה בין פשטה ולא כפפה ובין כפפה ולא פשטה . כשרה: השוחט לנכרי שחיטתו כשרה. השוחט לנכרי ישראל שחיטתו כשרה ור׳ אליעזר לע"ז: מחצר כבד שלו

שקוריז אברא בלע״ז.

. מקום (שאין) שהמחשבה פוסלת עליהם במוקדשים

שאם חישב בזריקת דם

אר כשב פרט לכלאים. תימה דהכא או למעט ובפ"ק (לעיל דף כג.) קאמר או לרבות פלגס וגבי אותו ואת בנו נמי דרשינן (לקמן דף עח:) או שה לרבות כלאים ויש לומר דגבי פלגם ממילא אימעיט

כלאים דשור ושה אי אתה יכול להוליא כלאים מביניהם אבל הכא כשב ועז כתיב שאתה יכול להוליא כלאים מביניהם וממילא איתרבו להכי כתיב או למעט ובכי האי גונא משני במרובה (ב"ק דף עו:) גבי וטבחו או מכרו ואם מאמר אם כו מאו עז היה למעט כלאים שאתה יכול להוציא כלאים מביניהם ומאו כשב נדמה ויש לומר דנדמה אינו ראוי כל כך למעוטי כמו כלאים ולהכי מעוטא קמא מוקמינן בדדמי טפי בכלאים והדר ממעטינן נדמה דנדמה לא ממעטינן אלא משום דדמי לכלאים:

אלא דמתה והדר ילידתיה. וסס דאמר בפרק יולא דופן (נדה דף מד.) ובפרק מי שמת (ב"ב דף קמב:) דעובר מיית ברישא היינו היכא דמתה מעלמה כדאמר בפ"ק דערכין (דף וָ.) דוולד איידי דזוטר חיותיה עיילא טיפתא דמלאך המות ומחתכא לסימניו אבל נהרג לאש:

אלא זה פירש למיתה וזה פירש לחיים ים. אין להוכיח מכאן דאפילו בידי שמים אפשר יי לנמנם דקרא איכא למימר דאילטריך אם יבא אליהו ויאמר שבלמלום נעשה ושבקינן לקרא ש דאיהו דחיק ומוקי אנפשיהם: בֹחצר כבר שלה. לאו דוקא נקט

יותרת הכבד משום דעולה לגבוה והויא כחלב ודם אלא אפילו כזית של שאר בשר נמי כדאמריגן בגמרא יהיב זוזא לטבחא ישראל מאי ואורחא דמלתא הוא דנקט: פסולה שסתם מחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים. ואס תחמר לקמן (דף לט: ושם) גבי השוחט לשם הרים דקתני פסולה ודייק עלה פסולה אין זבחי מתים לא פירוש ולא מיתסרי בהנאה והכא קתני רבי אליעזר אומר פסולה ואע"ג דאסור אף בהנאה כדקתני שסתם מחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים ויש לומר דלקמן דייק מדלא קתני הרי אלו זבחי מתים אבל הכא איידי דאמרי רבנן כשרה אמר רבי אליעזר פסולה:

הני תנאי אית להו דרבי אליעזר בר' יוםי. פירוש רבנן ורבי

אליעזר דמתניתין אבל ר' יוסי לא

אבל בגסה בין ביד בין ברגל בין פשטה ולא כפפה בין כפפה ולא פשמה כשרה ועוף אפילו לא רפרף אלא סגפו ולא כשכש אלא זגבו הרי זה פירכום מאי קמ"ל כולהו תגגהי יבהמה דקה שפשמה ידה ולא החזירה פסולה שאינה אלא הוצאת נפש יד אין רגל לא דקה אין גסה לא עוף איצטריכא ליה דלא תגן: בתני" יהשוחם לעובד כוכבי" שחימתו כשרה ור"א פוסל אמר ר"א אפילו שחמה לאכול לעובד כוכבים מחצר כבד שלה פסולה שסתם מחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים א"ר יוםי ק"ו הדברים ומה במקום שהמחשבה פוסלת במוקדשין יאין הכל הולך יאלא אחר העובד מקום שאין מחשבה פוסלת בחולין אינו דין שלא יהא הכל הולך אלא אחר השוחם: גם' הני תנאי אית להו דר' אליעזר ברבי יוםי דתניא יאמר ר' אליעזר ברבי יוםי שמעתי שהבעלים מפגלין מיהו ת"ק סבר אי שמעיניה דחשיב אין אי לא לא סתם ימחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים לא אמריגן ור"א סבר אע"ג דלא שמעיניה דחשיב סתם מחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים אמרינן ואתא רבי יוםי למימר אע"ג דשמעיניה "דחשיב זה מחשב וזה עובד לא אמרינן איכא דאמרי בדשמעיניה דחשיב פליגי ת"ק סבר כי אמריגן זה מחשב וזה עובד הגי מילי בפנים אבל בחוץ לא חוץ מְפנים כוכבים: חלר כבד. טרפשא דכבדא איברר״ש בלע״ז: אמר רבי יוםי קל סבר ליה כוותיה דהא אמר דאין הכל הולך אלא אחר העובד: וחומר. דלא מהניא בה מחשבת בעלים הואיל וישראל שחיט לה: ומה רים נמקום שמחשבה פוסלת. דהיינו במוקדשין כדכתיב (ויקרא ז) לא יחשב קרי ביה לא ³ יחשב לאוכלה ביום השלישי כי פגול יהיה והכי מפרש בזבחים (דף כט:): אין הכל הולך אלא אחר העובד. דכחיב המקריב לא יחשב אבל בעלים לא פסלי במחשבתן כי מקריב לה כהן:

פרט לכלחים. בן רחל ותייש שפסול לקרבן ומרבויא דאו דריש ליה: נדמה. עז שילדה מתייש כמותה ובנה דומה לרחל: פרט ליולא דופן. שקרעוה והוליאוהו פעמים שמתה ופעמים שחיה: ז' ימים פרט ולא לריך קרא אלא לרבות וכן לגבי אותו ואת בנו ממילא אימעיט למחוסר זמן. משלא הגיע לז' ימים ואפילו אמו קיימת: סחס

אמו. חהיה שעה אחת פרט ליתום וה"ד האי יתום אילימא דילידתיה אמיה ולאחר שעה מתה לעולם תיחי בתמיה וכי לעולם לריכה לחיות והא תחת אמוש קרינן ביה והא ליכא למימר דאשמועינן קרא שתחיה אמו כל ז' דתניא בת"כי ר' יוסי הגלילי אומר מה תלמוד לומר תחת אמו לפי שנאמרם) ז' ימים יהיה עם אמו יכולהו כל ז' מ"ל תחת אמו אי תחת אמו יכול אפילו יצא ממנה כשהיא מתה ת"ל עם אמו משמע ששניהם בעולם אחד שתהא קרויה אמו הא כילד אפילו נתקיימה לו אמו שעה אחת והאי תחת אמו משמע ליה לרבי יוםי הגלילי חליפי אמו שמתה אמו והוא נשאר במקומה: אלא דמסה והדר ילידתיה. היינו יולא דופן דכל שקרעוה והוליאו את ולדה בין מתה ובין חיה הוי יולא דופן: זה פירש למיתה. אמו כלומר בשעת מיתתה ילדה דרך הרחם ואשמועינן קרא דבעינן חיות עד גמר לידה ולחחר לידה מעט ואי לא ה"ל יתום דעל כרחיה האי תחת אמו למעוטי חיה באמלע לידה ומתה בגמר לידה אמים: אי אמרם בשלמא. אחר סוף לידה אשמועינן דבעינן חיותא שילא כולו מחיים ולמעוטי מתה בגמר לידה: היינו. דלא אימעיט ליה מתה בסוף לידה מכי יולד פרט ליוצא דופן דהאי נמי לאו יולא דופן הוא כי מתה בגמר לידה: אלא אי אמרת לא בעינן חיותה בסוף לידה. וקרה למעוטי מתה באמצע לידה אתא: למה לי קרא מכי יולד נפקא. דאכתי ה"ל יוצא דופן שאלא ש"מ כל מלתא דבעו בה רבנן חיותה בעינן שיהה חיות בגמר דיליה: פסולה. אם מסוכנת היא דדרכה לעשות כו בהולאת נפש: גסה. לאו אורחה בהכי וחיותא הוא: ריפרוף בליר מכשכוש: כולהו מננהו. לשון קושיא הוא כלומר למה ליה ש לרבה לאשמועינן דהלכתא הכי הא סתם מתניתין היא: בותני' ורבי אליעור פוסל. דכיון דבהמה

דעובד כוכבים 🌣 היא אע"ג דישראל

קשחיט מהניא ביה מחשבת עובד

כוכבים דסתם מחשבתו לעבודת

לעזי רש"י .[איברר"ש איברר"ש].

מוסף רש"י

פרט לכלאים. מן העו ומן הכבש (נדה מא.) לפסול לקרבן (ב"ק עד:). פרט לנדמה. דאינו דומה ולא לאמו, מאיל ורחל ודומה לעז (שם ורווי"ז ררורוח וז) וכעים בכורות נו.) טו. אביו ואמו מן העו והוא ככש (נדה מא.). ור"א פוסל. שסתס מחשבת פוסא. שסמט מחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים ואע"ג דלאו איהו שחיט ליה פסול חבחים חו). שמעתי שהבעלים מפגלין. בעבודת הכהן אם קיבל הכהן בשמיקה וחישבו הבעלים עליה על פיגול הוי פיגול (שם).

שימה מקובצת

מרט ליוצא דופן והיה [6] שבעת ימים: 3] החזירה פסולה החזירה כשרה בד"א וכו': ג'ן ז' ימים פרט למחוסר זמן ואפי׳ אמו קיימת: **ד]** תחת אמו יהיה שעה אחת וכו׳ אילימא דילידתיה אמיה כוליה ולאחר שעה מתה: לפי שנאמר ז' ימים יהיה עם אמו יכול שיהא עת אמו כל שרעה ח"ל אתי דאי אמרת בשלמא אחר לידה: 11 דאכחי ה"ל מן אית להו דר׳ אלעזר יומי ורו׳ דמעמיה: ואזיל: ין ואי מחשבת נכרי: יחו ור׳ יוסי פליג את״ק ואר׳ אליעזר כל זה נמחק: י**נ]** אין להוכיח מכאן. נ״ב עי׳

> חוץ לומנו פסול: אין הכל הולך אלא אחר העובד שאם בעלים חישבו לפסל אין במחשבתו כלום. הני תנאי אית להו דר׳ אליעזר בר׳ יוסי. כלומר ת״ק ור׳ אליעזר אית להו דר׳ אליעזר בר׳ אתר ר"א ב"ר יוסי שמעתי שהבעלים מפגלים. כלומר מחשבת בעלים אם מחשבים לפסול כשהכהן עובד מהני מחשבתן לפסול כמחשבת כהן ולענין חולין אע"ג דישראל שוחט מצי נכרי בעל הבהמה לפסול כשמחשב לע"ז: זה מחשב וזה עובד לא אמרינן וכיון דישראל שחט לאכול לאו כמיניה לפסול: כי אמרינן זה מחשב וזה עובד בפנים. כלומר בקדשים דיכולין לפסול ולפגל הבעלים אבל חולין בחוץ ששוחט

מקום שאין המחשבה פוסלם. כגון בחולין כלומר חולין שאין המחשבה פוסלת בהם. ובגמרא נלנון מפרש מאי קאמר דהא מחשבת עבודת

כוכבים פסלה בהו דהא זבחי ממים איקרו ומהלים קון מה מת אסור בהנאה אף תקרובת עבודת כוכבים אסורה בהנאה וע"ז כע:ן: גב" והני סכם בפנים לינונר אית להו דר"א בר' יוסי שכלותר דטעמיה דתנא קמא דמכשר לאו משום דאין מחשבה הולכת אלא אחר העובד דא"כ היינו ר' יוסי אלא כר"א בר"י סבירא להו שטעמיה מפרש ואזיל: שמעמי. מרבותי: שהבעלים מפגלין. וטעמא מפרש אחר העובד דא"כ היינו ר' יוסי אלא כר"א בר"י סבירא להו שטעמיה מפרש ואזיל: שמעמי.

בזבחים בפרק ב"ש (דף מז.) בסופו דכתיב [במדבר מו] והקריב המקריב וגו' אלמא בעלים קרי מקריב הלכך איתנהו בכלל המקריב לא יחשב אם חשבו על

שחיטת כהן או על זריקתו ע"ת לאכול חוץ לותנו הוי פיגול: מיהו הנא קמא. דמכשר: מבר אי הוה שמעיניה. לעובד כוכבים דחשיב על

שחיטת ישראל ואמר שחיטת בהמה זו לעבודת כוכבים תהא אסורה דמהניא מחשבת בעלים כר' אליעור בר' יוסי ואי לא ישמעיניה דחשיב סתם

מחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים לא אמרינן: **זה עובד**. משום שחיטת פנים נקט לה דאפילו בקרבן ס״ל לר׳ יוסי דאין הבעלים מפגלין

ישורבי יוסי פליג אתנה קמא וארבי אליעור: **איכא דאמרי אפילו בדשמעיניה**. לעובד כוכבים דחשיב פליגי רבכן עליה דר״א ואית להו לתרוייהו

בעלים מפגלין בקרבן כר׳ אליעזר בר׳ יוסי וגבי חולין פליגי: חוץ מפנים. מחשבת עבודת כוכבים בחולין ממחשבת פיגול בקרבן: